

Svårtryck

Oeb (Ref. snätr.) L

BERÄTTELSE

om

Det hemska mordet

å

Mamsell

Maria Lovisa Laurell,

som skedde Thorsdagen d. 5 Sept. 1867 i huset N:o 12,
Brunnsgatan å Norrmalm i Stockholm,

med porträtt af

Mörderskan

Margaretha Larsson-Friberg.

Pris: 25 öre.

REVISED

Det hemiska mordet

Handel

Handel

Handel

Handel

Handel

Handel

Handel

Handel

Handel

Mamsell Laurells Mörderska.

Margaretha Larsson-Friberg.

Efter en fotografi.

Manuscript of the History of the

Manuscript of the History of the

FÖRSTA KAPITLET.

Bekantskapen.

Det var den 10 Augusti 1852 en lottdragning på en sjal försiggick i Hagaparken. Ett stort antal ungdom, för det mesta bestående af unga handtverks-gesäller och tjänstflickor, hade tagit lotter. De voro billiga och såldes till 36 skilling stycket "med punsch och smörgåsar". En urmakaregesäll uppträdde som virtuos på "accordion" för att fägna de danslystna, och lystna voro de allesammans. Bland de dansande märktes ett par, hvilket för sin uthållighet tillvann sig en större uppmärksamhet än de öfrige. Det var en blond kavaljer, iklädd svart bonjour och hamp-tygsbyxor, som förde en smärt flicka i valsen med förvånande fart och graciösité. — Sedan den lifvade valsören, hvilken i en gardeslöjtnants uniform skulle gjort furore på en børsbal, blifvit applåderad af åskådardarne, aflägsnade han sig ett stycke från skådeplatsen för triumfen, ty hans "väna mö" hade inviterat honom att deltaga i en liten enkel supé, medförd i en korg, och de tvenne slogo sig ner i en skogsbacke.

Den unge mannen, som hviskade kärlekens ord i örat på den smärta flickan, med de bruna och lifliga ögonen, var guldarbetaren *Johan Friberg* och föremålet för hans låga var en från trakten af Umeå,

nyligen hitflyttad tjänstflicka *Margaretha Larsson*, Lottdragningen skedde klockan 7 och Friberg drog det lyckliga numret 42, och öfverlemnade som artig kavaljer sin vinst åt den "hans hjerta utvalt till huldgudinna". Hon mottog den första fästmöpresenten med en tacksam blick, i hvilken det låg en framtid förborgad.

ANDRA KAPITLET.

Konkubinatet.

Söndagen efter denna första bekantskap hade de unga älskande stämt möte i Humlegården och på bänken i alléen midt för teaterhuset, svuro de hvarandra "trohet in i döden". *Margaretha Larsson* var då ungefär vid 28 års ålder en oförderfvad flicka och hängaf sig med den första kärlekens passion åt sin första kärlek. Hon tjenade på Mäster-Samuelsgata hos Revisions-sekreteraren L—f, och, eget nog, i samma hus der Öfverstinnan Sederholm några år derefter blef mördad. — Sedan Fribergⁱ och hon slutit ett "förbund för lifstiden" flyttade hon den 24 Oktober 1852 från sitt husbondfolk och hem till Friberg i en tråkåk vid Gråbergsgatan. Här lefde de tillsammans som man och hustru och snart lemnade hon honom att i sina fadersarmar mottaga den första lefvande panten af deras kärlek. — Under loppet af deras sammanlefnad tills dato, ha sex plantor ytterligare helgat deras kärleksförbund under en tidrymd

af 15 år. Fem af dessa ha aflidit i sina späda år och endast 2 lefva, nemligen ett par söner, den ena 12 och den andra 6 år gammal.

TREDJE KAPITLET.

De dystra molnen.

Det är ett gammalt ordspråk som säger "att när nöden kommer in i stugan flyr kärleken ut" och detta tyckes här ha besannat sig. Älskaren Friberg, som i rikt mått njutit af kärlekens fröjder med sin sköna Margaretha, blef slutligen overksam på de verkstäder inom hufvudstaden han haft plats. Krogen blef hans residens och någon ordentlig guldsmedsmästare ville icke antaga en person till arbetare, som sällan befanns vara nykter. — Följden blef den, att då de husliga behöfven i och för den tillväxande familjens underhåll blef otillräckligt, osämja ofta uppstod mellan "makarne", hvilken icke sällan afslutades med handgripligheter i hvilka merändels Margaretha Larsson gick segrande ur striden, alldenstund hennes lifliga temperament gjorde sig gällande och då hon ingalunda skydde att beväpna sig med hvad tillhygge som fanns närmast till hands.

När Margaretha såg sin Friberg negligera familjen och taga de närmaste bränvinsmagasinen till högqvarter, öfvergaf äfven hon tanken på huslig sällhet och tillställde små "kafferep", der hvarken skorpor eller den svenska nektaren saknades. — Efter femton

års sammanlefnad återfinna vi Friberg och Margaretha Larsson boende vid N:o 6 Johannisgränd å Norr i ett aflängt rum till höger inpå gården.

FJERDE KAPITLET.

. Hemska tankar eller Öfverläggningen.

Friberg blef allt mer och mer supig af sig, hvarföre Margaretha Larsson nödgades, att åtminstone för sig och sina barns uppehälle, skaffa sig arbetsförtjenst utom hus. — Bland andra personer hon under denna tid kom i beröring med var äfven en äldre Mamsell Maria Lovisa Laurell, boende i N:o 12 vid Brunns-gatan å Norrmalm. Detta i allo aktningvärda fruntimmer hade genom *Pauvres honteux* lyckats förskaffa sig åtskilliga små pensioner och genom sina konditioner som sällskap i förnäma hus samlat ett godt bo, mest bestående i linne och silfver, hvilket den åldriga damen hade den svagheten att gerna vilja visa för personer, som besökte henne. Margaretha Larsson hade ofta med en viss afundsjuka omtalat för Friberg dessa rika skatter och han, van att behandla de ädlare metallerna, kom en dag på en hemsktanke. Friberg och Margaretha sutto en afton de första dagarne i September på en bänk å Johannes kyrkogård i närheten af Döbelns monument, då Friberg framkastar sitt mordförslag för sin älskarinna; han kände hennes lynne och visste att hon i uppretadt tillstånd kunde begå hvad som helst. Han före-

speglade henne att de tillsammans skulle afresa till Amerika om de blott lyckades skaffa sig penningar. Margaretha Larsson lyssnade med en viss begärlighet till hans förslag och ingick slutligen på att verkställa dådet, aldrähest hon visste att Mamsell Laurell bodde alldeles ensam. Ett handslag var bekräftelsen på mordet, som utsattes till Onsdagen den 4 September, då Friberg, för att undvika alla misstankar, redan tidigt på morgonen begaf sig till Drottningholm, der han vistades till qvällen. Margaretha Larsson intogs dock då, som hon uppgifver, af samvetsoro och kunde ej verkställa sitt hemska beslut denna dag, hvilket uppskjöts till följande morgon. Hennes älskare Friberg hade enkom för mordet å Mamsell Laurell slipat ett tillhygge, bestående af en fil, hvilken genom sin hvasshet på ändan liknade en dolk. Detta instrument hade Margaretha Larsson stoppat i barmen, då hon med sina hemska mordtankar, dem Gud må förlåta henne! inträdde i den människovänliga och godhertade gamla Mamsell Laurells bostad.

FEMTE KAPITLET.

Mordengeln.

Sedan guldarbetaren Friberg slipat det vapen, som skulle bli mamsell Laurells bane, begaf sig Margaretha Larsson tidigt på morgonen till hennes bostad, N:o 12 vid Brunnsgratan å norr, för att derstädes utföra sin hemska bragd.

Mamsell Laurell hade nyss slutat att dricka sitt morgonkaffe och var vid särdeles godt lynne, emedan hon med eftermiddagståget på Jernvägen väntade en ung släkting, elev vid Teknologiska Institutet, som den gamla goda gumman särdeles omhuldade.

Margaretha Larsson inträdde i den mördades boning, der denna välvilligt mottog sin gamla städerska och sedan hon blifvit visad den gamlas linne och silfverskåp, passade hon tillfälle då mamsell Laurell begaf sig in i en innanför köket belägen mindre skrub, att anfalla henne med mordvapnet i hufvudet. Instruerad af Friberg att söka träffa tinningen, emedan det stället är "skört" fick mamsell Laurell första hugget vid hårfästet, då hon utropade: "Hvad i Herrans namn, qvinna, tar du dig till!" Snart följde hugg på hugg och enligt mörderskans för polismästaren afgifna bekännelse, skall hon sedermera under loppet af en halftimma ha sargat den afidna med det ohyggliga instrumentet, och under dödskampen med offret *utryckt mamsell Laurells tunga till roten och derefter med fingret krossat och slitit ut det venstra ögat.*

Lik en af Söderns skogars vilda Hyenor, kastade sig Margaretha Larsson öfver föremålet för sin lumpna snikenhet och sargade sitt offer med några i en bordslåda befintliga köksknifvar. Sedan mamsell Laurell, sålunda torterad, neddignat uti skrubben, som blef skådeplatsen för det ohyggliga mordet och mörderskan märkte sitt offer ännu vara vid lif, uppdrog hon slutligen hennes kläder och sargade magen med öfver 20 knifstygn, sedan hufvudet och halsen blifvit fullkomligt massakrerade. — Härefter gick mörder-

skan ur skrubben i köket för att tvätta bloden af armar och händer, hvarefter hon påtog en af den mördades på sängen liggande hvita underkjortlar jemte ett par tygkängor och tillgrep sedan en portmonnä med inneliggande penningar, ett guldur samt åtskilliga större och mindre silfverskedar, en butelj saft m. m., samt affägsnade sig skyndsamt derifrån. Hemkommen till sin bostad vid Johannes gränd omtalade hon händelsen för Friberg, hvilken, enligt hennes inför domstolen afgifna berättelse, kysste henne, hvarefter denne gick att hos sin svåger, en vid Jungfrugatan N:o 11 å Ladugårdslandet boende pantlånare, Wahlberg, för att belåna silfret. Friberg uppgaf för svågern att fyndet hittats af Larsson samt att han ämnat "lysa upp det i kyrkan". Huruvida några penningar bekommits på det, upplystes ej vid polisförhöret, men faktiskt är att Larsson på fredagen vexlat en 50 Rdr i Hr Carlesons Kryddbod vid Regeringsgatan. — Wahlberg, som började ana oråd, om silfrets åtkomst, lemnade det morgonen derpå tillbaka till Friberg, hvilken nedgräfdde en del deraf vid Experimentalfältet utom Roslagstull och en del gömdes af Larsson i Johannes Kyrkogårdsmur.

SJETTE KAPITLET.

Ransakningen.

Sedan Larsson under flera polisförhör blifvit på skäliga misstankar häktad, anställde Pölimästaren Östlund förhör med den anklagade. En hvit under-

kjortel, hvilken Larsson haft på sig då hon på Thorsdagsmorgonen hemkom från den mördades bostad, samt ett par fruntimmerskalsonger, hittades bakom en soplår belägen i Fribergs och Larssons bostad vid Johannes gränd.

Häktade Larsson nekade hårdnackadt till mordet och rördes icke det minsta, fast hon undergick flera förhör i den mördades närvaro. — Friberg förklarade sig helt och hållet okunnig om det begångna brottet och upplyste att Margaretha Larsson, under den tid de bott tillsammans, visat sig hafva ett häftigt och vildsint lynne, samt ställde sig föröfrigt så oskyldig som möjligt. — Friberg, som är en 40 års karl, har rödt hår och skägg, ärrigt ansigte, låg panna och tittar under lugg, samt ser hvad man kan kalla riktigt hemsk ut.

Söndagen den 15 September, kl. 5 eftermiddagen, begrofs den mördade Mamsell Laurell, under tillopp af flera tusende åhörare, å Johannes kyrkogård, och voro två af Detektifva Afdelningens Konstaplar beordrade att följa Margaretha Larsson dit för att öfvervara jordfästningen. Liktalet, som i gripande, till hjertat gående ordalag, hvilket pressade fram många tårar ur de närståendes ögon, skildrade det hemska mordet i sin förfärliga nakenhet, hölls af Herr Pastors-Adjunkten Öhman. Margaretha Larssons ögon förblevo dock torra och åsynen af jordfästningen tycktes icke bekomma henne något serdeles. Hon fördes tillbaka till häktet.

SJUNDE KAPITLET.

Bekännelsen.

Måndagen den 16 September klockan 5—6 företog Polismästaren Östlund ånyo ransakning med häktade Margaretha Larsson, vid hvilket tillfälle såväl guldarbetaren Friberg, som tvätterskan Jonsson, (boende i Johannes gränd N:o 6), m. fl. inkallade vittnen, voro närvarande. Sedan Larsson och Friberg fått åtskilliga spörsmål af Polismästaren rörande mordet å Mamsell Laurell, aflägsnade sig Friberg oförmärkt från förhöret. — Målet fortsattes med den misstänkta mörderskan till midnatt och efter 10 timmars tid fann sig Margaretha Larsson, för hvars själ de mest hemska bilder sväfvat alltsedan hon begick det förfärliga brottet, att bekänna. Ensamheten i den dystra cellen framjagade för den olyckliga qvalens hemska demoner, hvilka med frenetisk styrka höggo sina klor i det sjuka samvetet.

Hon behöfde lätta sitt hjerta och anhöll, då hon dignade under själsmarterna, att få hvila sig ett ögonblick, hvarpå hon under en timmas tid slapp några vidare frågor. — Derefter afgaf hon för Polismästaren Östlund, hvilken med berömvärdt nit och skicklighet ledt ransakningen, en sanningsenlig bekännelse, af hvilken nu framgick att mannen Friberg uppmanat, samt i allo varit medveten om det hemska mordets utförande. En hemlig konstapel blef nu beordrad att uppsöka Friberg, och tvenne andra att hemta makarne Wahlberg, hvilka samtliga erkände Margaretha Larssons uppgifter.

Sedan handbojor blifvit påsatte Friberg fick han åtfölja 2 konstaplar till experimentalfältet för att anvisa stället, der silfret var nedgräft. Detta anträffades ganska riktigt, likaså det som var gömt i Johannes kyrkogårdsmur. Friberg förklarades skyldig att träda i allmänt häkte.

Här afsluta vi berättelsen om det hemska drama, hvilket genom sina förfärliga detaljer uppskakat hela hufvudstadens befolkning och som en löpeld farit genom landet.

Mätte den brottsliga, genom en uppriktig ånger, söka i bönen sin tillflykt till *Honom*, från hvars vägar hon aldrig skulle afvikit, för att med blod rista sitt namn i mörderskornas svarta annaler!

Det hemska mordet, hvars make vi lyckligtvis icke kunna uppvisa, kommer nu att behandlas af Stockholms Rådhusrätt, der den brottsliga får sin dom afkunnad.

Verser,

utdelade vid Mamsell Maria Lovisa Laurells begrafning å Johannes kyrkogård den 15 Sept. 1867.

Så flydde lifvets andar
Från dig för mördarhand,
Som svängde blanka stålet
Emot din lefnadsrand.

Så tyst du gick din bana,
Så andaktsfull och god,
Och var för mången fattig
I nöden en klenod.

Du hjälpte med det lilla,
Så godt en men'ska kan,
Och rikelig belöning
Du i din *gerning* fann.

Din lefnad flutit stilla,
Som bäcken i en dal,
Kring hvilken vinden hviskar
Bland blommor tusental.

Af lifvets starka stormar
Du aldrig hört dess brus,
Ty friden i ditt hjerta
Du fick ifrån Guds hus.

I dina enkla dygder,
Långt skiljda ifrån flärd,
Rakt fram du gick din bana
Uti en onskfull verld.

Och fast dess törnen stungo
 Väl någongång din fot,
 Du dock uti djitt hjerta
 Tog ödmjukt det emot.

Fast tiden strött sitt silfver,
 På väg till lifvets tull,
 I dina glesa lockar,
 Ditt hjerta blef dock — gull.

Du föll, ett sargadt offer,
 För blodig mördarlust;
 Men blodet, som du spillde,
 Om hämnden ropar just.

Ty vet Margretha Larsson,
 I hemsker mördarskrud,
 Ack, hon skall en gång ställas
 I denna drägt för Gud!

Men du i himlens salar,
 Der Zerafstoner går
 Uti de blåa zoner,
 Bland englar sväfva får!

Så flydde lifvets andar
 Från dig för mördarhand —
 Frid på ditt stoft, i mullen,
 Som flytt till ljusets land!

Magnus P—n.